

Vlaams
Parlement

stuk **1865** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 15 januari 2013 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

houdende toekenning
van bepaalde bevoegdheden aan de provincies
in de aangelegenheden, vermeld in artikel 5
van de bijzondere wet van 8 augustus 1980
tot hervorming der instellingen

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	9
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	15
Advies van de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid	19
Advies van de Raad van State	29
Ontwerp van decreet	37
Bijlage bij het ontwerp van decreet.....	41
Bijlage bij de memorie van toelichting: Reguleringssimpactanalyse.....	45

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Situering**1.1. De interne staatshervorming**

De voorbije twintig jaar werden er heel wat rapporten geschreven over de verhouding tussen de bestuursniveaus in Vlaanderen: de Vlaamse overheid, de provincies en de gemeenten. Aangezien de drie bestuursniveaus een open taakstelling hadden, hebben ze alle drie initiatieven genomen binnen tal van beleidsdomeinen, waaronder Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Dit heeft een bestuurlijke vertroebeling met zich meegebracht: het is voor de burger en organisaties vaak onmogelijk om nog te weten welk niveau waarvoor bevoegd is en waar je voor een bepaalde dienst terecht kan.

De Vlaamse overheid wil dit gebrek aan transparantie aanpakken via de ‘interne staatshervorming’. Vlaanderen beoogt een efficiëntere en effectievere werking van de overheid door het vastleggen van homogene bevoegdheidspakketten per bestuurslaag. Het subsidiariteitsprincipe is hierbij het uitgangspunt.

Het Vlaamse regeerakkoord verwoordt het als volgt:

“In het bestuurlijk landschap worden we geconfronteerd met een veelheid aan bestuurslagen en instanties die over eenzelfde beleidsmaterie beslissingsbevoegdheid hebben. Deze historisch gegroeide inefficiëntie is een belangrijke factor in de administratieve lastenverhoging naar burgers en bedrijven. Een hergroepering van bevoegdheden dringt zich op, vanuit een breed gedragen partnerschap met de lokale en provinciale besturen. Per beleidssector kijken we na hoe we de huidige versnippering van bevoegdheden over verschillende bestuurslagen kunnen aanpassen tot meer homogene pakketten en sleuteltaken per bestuurslaag. Deze ‘interne staatshervorming’ moet per beleidssector opgestart worden met een brede betrokkenheid van alle bestuurslagen. In het bijzonder zullen we het provinciale bestuursniveau, de intercommunales, de gedeconcentreerde en andere intermediaire bestuursvormen doorlichten op doorheen de tijd ontstane mengvormen van beleid of nichebeleid.

De klemtoon ligt bij de gemeenten aan de ene kant en Vlaanderen aan de andere kant. Een vereenvoudiging van de interveniërende bestuurslagen is noodzakelijk om te komen tot een efficiëntere en effectievere werking van de overheid. Met de lokale en provinciale besturen maken we goede taakafspraken zodat het aantal interveniërende bestuurslagen per beleidssector gereduceerd wordt tot maximaal twee.”.

Op basis van een uitgebreide advies- en overlegronde met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSg), de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP), de strategische adviesraden en organisaties uit het middenveld, werd het witboek Interne Staatshervorming samengesteld. Dit witboek, dat op 8 april 2011 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd, bevat de toekomstvisie van de Vlaamse Regering voor een nieuwe Vlaamse bestuurlijke organisatie, die een efficiëntere werking van de overheid tot doel heeft, over de grenzen van de bestuursniveaus heen.

1.2. De provinciale taakomschrijving

De klemtoon in de Vlaamse bestuurlijke organisatie komt te liggen bij de gemeenten enerzijds en de Vlaamse overheid anderzijds. De provincies bevinden zich als intermediair niveau tussen de gemeenten en de Vlaamse overheid. De notie van provinciaal belang werd in artikel 2 van het Provinciedecreet op drie manieren ingevuld (1) bovenlokale taakbehartiging, (2) ondersteunende taken op verzoek van gemeenten en (3) gebiedsgerichte samenwerking.

Om tegemoet te komen aan de in het witboek afgesproken principes werd het Provinciedecreet van 9 december 2005 gewijzigd bij decreet van 29 juni 2012. De provinciale taakstelling werd in artikel 2 van het Provinciedecreet ingeperkt. De provincies zullen op het vlak van niet-grondgebonden aangelegenheden, zoals opgesomd in de artikelen 4 en 5 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen, slechts bevoegdheden kunnen uitoefenen indien en zo ver hen deze door of krachtens de wet of het decreet worden toegekend. De decreetgever kan voorzien dat de Vlaamse overheid en de provincies over de invulling van deze bevoegdheden afspraken maken in een bestuursakkoord.

1.3. De provinciale taakomschrijving inzake welzijn en gezondheid

Voorliggend ontwerp van decreet is gebaseerd op de principes van de interne staatshervorming en bouwt verder op de wijziging van artikel 2 van het Provinciedecreet. Voorliggend ontwerp van decreet gaat uit van de meest efficiënte en effectieve organisatie van het Vlaamse welzijns- en gezondheidsbeleid, verdeeld over de drie bestuursniveaus, met klemtoon bij de gemeenten aan de ene kant en Vlaanderen aan de andere kant.

Het ontwerp van decreet kent voor wat het welzijns- en gezondheidsbeleid betreft, vier bevoegdheden toe aan de provincies: het opstellen en onderhouden van de sociale kaart; het ondersteunen van de Vlaamse overheid, de lokale besturen en particuliere actoren inzake sociale planning; het stimuleren en ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector en het voeren van een impulsbeleid overeenkomstig de bepalingen van de bestuursakkoorden.

Daarnaast zijn de provincies gemachtigd om hun betrokkenheid in – of ondersteuning van – de initiatieven, opgenomen in bijlage bij het ontwerp van decreet, verder te zetten. De mogelijkheid hiertoe werd reeds vermeld in het witboek in een niet-exhaustieve lijst van bevoegdheden van de provincies.

De drie nieuwe generieke provinciale bevoegdheden: het opstellen en onderhouden van de sociale kaart; het ondersteunen van de Vlaamse overheid, de lokale besturen en particuliere actoren inzake sociale planning en het stimuleren en ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector sluiten uit dat de provincies nog bevoegd zijn voor het structureel subsidiëren van voorzieningen of organisaties waaraan de Vlaamse Gemeenschap in het kader van haar welzijns- en gezondheidsbeleid een werkingssubsidie toekent ter ondersteuning van de personeels- en werkingskosten die voortvloeien uit een structurele activiteit die een continu en permanent karakter vertoont.

Ook de individuele steunverlening aan personen behoort niet langer tot de bevoegdheid van de provincies.

2. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Het ontwerp van decreet regelt persoonsgebonden aangelegenheden (gemeenschapsbevoegdheid), namelijk gezondheidsbeleid en bijstand aan personen.

Artikel 2

§1. De provincies stellen gegevens over het welzijns- en gezondheidsaanbod in hun werkgebied ter beschikking aan de burger, de hulpverlening en lokale besturen, en dat in het kader van een goede en toegankelijke dienstverlening. De provincies stellen deze gegevens ter beschikking via de sociale kaart.

De sociale kaart biedt een overzicht van diensten, organisaties en voorzieningen uit de welzijns- en gezondheidssector in de provincie. Daarbij wordt maximaal informatie (her)gebruikt van authentieke bronnen.

De sociale kaart is een nuttig instrument voor verschillende doelgroepen:

- cliënten kunnen snel en gericht zoeken bij welke organisatie ze dicht bij hun woonplaats terecht kunnen met hun hulpvraag. Voor cliënten biedt de sociale kaart een toegangsweg naar de hulpverlening;
- hulpverleners kunnen op basis van de sociale kaart gericht doorverwijzen;
- lokale besturen kunnen onmiddellijk een overzicht krijgen van de welzijns- en gezondheidsactoren die gevestigd zijn of actief zijn in een bepaalde gemeente. De gemeenten kunnen hun eigen website verrijken met gegevens die rechtstreeks uit de interprovinciale sociale kaart gehaald worden.

De provincies staan in voor het opstellen van de sociale kaart en houden deze actueel; ze bewaken tevens de kwaliteit van de inhoud van de sociale kaart (uniformiteit en legitimiteit). De provincies verfijnen en optimaliseren de sociale kaart op vraag van en op maat van lokale besturen, regionale actoren en voorzieningen en organisaties, betrokken bij het gezondheids- en welzijnsbeleid. Op vraag van deze klanten kunnen de provincies minisocialekaarten opstellen over diverse thema's en voor diverse gebiedsomschrijvingen.

§2. De provincies stellen de sociale kaart op een toegankelijke manier open naar het publiek via een website op het internet. Op deze manier zijn de gegevensfiches in de databank van de sociale kaart permanent consulteerbaar voor cliënten, hulpverleners, organisaties en lokale besturen.

De provincies kunnen ervoor opteren om een samenwerkingsovereenkomst te sluiten en de gegevens van de sociale kaart te ontsluiten via één website voor heel Vlaanderen. Indien ze ook de Vlaamse Gemeenschapscommissie hierbij betrekken, wordt het Vlaamse aanbod in Brussel-Hoofdstad zichtbaar via dezelfde website. Deze gegevens worden momenteel ter beschikking gesteld op de website www.desocialekaart.be.

Gelet op de opdrachten van de samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg (SEL's) zullen de provincies en de SEL's onderling afspraken maken zodat ze – wat betreft het opstellen en bekendmaken van de sociale kaart – complementair werken.

Artikel 3

De provincies hebben een ondersteunende rol inzake sociale planning.

Ten eerste ondersteunen ze de Vlaamse overheid inzake sociale planning. De provincies zorgen niet enkel voor het opstellen en actueel houden van de sociale kaart; ze gaan ook proactief op zoek naar hiaten, verfijnen en optimaliseren de sociale kaart. Op deze manier detecteren de provincies de leemten in het aanbod aan welzijns- en gezondheidsvoorzieningen binnen hun werkgebied. Ze bezorgen deze informatie en alle andere informatie die nuttig kan zijn voor de opmaak van de Vlaamse programmatie in de diverse welzijns- en gezondheidssectoren, aan de Vlaamse overheid.

Ten tweede ondersteunen ze de lokale besturen, indien deze dat vragen, inzake sociale planning; de provincies zorgen zowel voor een gegevensmatige als een methodologische ondersteuning. In samenwerking met en complementair aan andere bronnen en dataleveranciers, bieden ze gegevensmatige ondersteuning bij de beleidsplanning van lokale besturen. De provincies bezorgen hiertoe gegevens, analyses, doelgroeprapporten en onderzoeken, generiek en op maat, op vraag van lokale besturen, waardoor deze een gericht lokaal beleid kunnen voeren.

Ten derde ondersteunen ze particuliere welzijns- en zorgactoren inzake sociale planning. Net zoals bij de lokale besturen zorgen de provincies voor een gegevensmatige en methodologische ondersteuning van deze actoren, indien zij erom vragen. Deze ondersteuning stelt gezondheids- en welzijnsactoren in staat om een weloverwogen beleid te voeren.

Artikel 4

De provincies zijn bevoegd voor het stimuleren en ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector; de lokale besturen en andere belanghebbende instanties en organisaties kunnen bij deze netwerkvorming betrokken worden. De provincies creëren en stimuleren overleg en samenwerking tussen alle relevante sectoren en actoren op het gebied van welzijn en gezondheid. Het gaat zowel over overleg en samenwerking binnen eenzelfde sector of deelsector, maar ook intersectoraal of met belendende domeinen zoals Onderwijs, Tewerkstelling, Huisvesting, Justitie enzovoort. Ze ontwikkelen samenwerkingsmodellen en lossen organisatorische hinderpalen van overleg en samenwerking op.

De Vlaamse Regering kan in dit verband concrete verplichtingen opleggen en de provincies opdragen om bepaalde netwerken te bevorderen en begeleiden.

Een belangrijk oogpunt hierbij is de participatie van verschillende voor het netwerk relevante doelgroepen: senioren, personen met een handicap, mensen in armoede, jongeren enzovoort.

Artikel 5

De provincies kunnen een impulsbeleid voeren, voor zover dat kadert binnen de lijnen die bepaald worden in het bestuursakkoord dat wordt afgesloten tussen de Vlaamse Regering en elke provincie.

De provincies kunnen impulsinitiatieven nemen op het vlak van gezondheidsbeleid en het beleid inzake bijstand aan personen. Dit stelt de provincies in staat:

- een antwoord te bieden op nieuwe noden, die via de sociale planning worden gedetecteerd. Het provinciale impulsbeleid zet aan tot of is het resultaat van (bovenlokale) intersectorale samenwerking en overleg;
- een hefboom te zijn voor de uitvoering van het Vlaamse beleid in de provincie, zodat het Vlaamse beleid (sneller) kan worden gerealiseerd. De provincies kunnen hiervoor tijdelijke impulsinitiatieven nemen;
- participatieve projecten te ondersteunen;
- bestaande en nieuwe verbanden van intergemeentelijke samenwerking op hun vraag te ondersteunen.

Het impulsbeleid van de provincies, dat kadert in de beleidsprioriteiten van de Vlaamse Regering, kan mee worden geënt op hun opdrachten inzake sociale planning en netwerkvorming. In het kader van haar functie sociale planning voert de provincie immers heel wat omgevingsanalyses en onderzoeken uit, waaruit nieuwe trends en behoeften op het terrein naar boven komen. Daarnaast worden problemen en noden op het terrein vaak aangegeven in de diverse overlegorganen die door de provincie worden ondersteund en begeleid. Op deze manier hebben de provincies de vinger aan de pols en kunnen ze snel inspelen op nieuw gedetecteerde noden en een impulsbeleid voeren.

Specifiek kan het impulsbeleid van de provincies zich richten op regionale problemen op het terrein die een drempel zijn voor de uitvoering van het Vlaamse beleid. Het impulsbeleid van de provincie kadert steeds binnen de Vlaamse beleidsprioriteiten, die opgeno-

men zijn en gespecificeerd worden in een bestuursakkoord, afgesloten tussen de Vlaamse Regering en de provincies.

Artikel 6

De provincies kunnen hun betrokkenheid in of ondersteuning van in de bijlage bij het ontwerp opgenomen initiatieven verderzetten.

Deze bepaling bouwt voort op het witboek waarin staat dat de provincie inrichter kan zijn van “bepaalde instellingen van provinciaal belang”.

De beperkte, limitatieve, lijst van initiatieven die als bijlage bij het ontwerp van decreet is gevoegd, is opgesteld in samenspraak met de provincies. Het betreft een aantal organisaties met een dermate specifiek karakter dat ze niet gevat worden door de decretale bepalingen in voorliggend ontwerp van decreet, maar ook niet konden overgenomen worden door de Vlaamse overheid omwille van bestaande regelgeving. Aangezien deze instellingen grotendeels afhankelijk zijn van provinciale subsidies was het tevens geen optie dat de provinciale subsidiestroom zou worden stopgezet. De werking van andere welzijns- en zorgorganisaties valt wel onder het ontwerp van decreet of wordt, eveneens in samenspraak met de provincies, overgenomen door de Vlaamse overheid. In een beperkt aantal gevallen is geopteerd voor stopzetting van provinciale subsidies, wat geenszins de toekomstige werking van de organisaties in kwestie hypothekeert.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt de datum van de inwerkingtreding. Deze datum is dezelfde als de datum van inwerkingtreding van het gewijzigde artikel 2 van het Provinciedecreet.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

VOORONTWERP VAN DECREET

Voorontwerp van decreet houdende bepaling van de bevoegdheid van de provincies in de aangelegenheden, vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. §1. De provincies stellen, elk voor hun werkgebied, een sociale kaart op en houden die actueel. Een sociale kaart is het overzicht van de diensten, organisaties en voorzieningen uit de welzijns- en gezondheidssector die operationeel zijn binnen een bepaald gebied. Ze bevat ruime informatie over het bestaande aanbod.

De provincies maken daarbij maximaal gebruik van authentieke gegevensbronnen.

§2. De sociale kaart wordt voor het publiek opengesteld via een gestructureerde website op het internet.

De provincies kunnen een samenwerkingsovereenkomst sluiten met het oog op het aanreiken, via één centrale website, van een gezamenlijke interprovinciale sociale kaart die heel Vlaanderen bestrijkt. In dat geval wordt ook de Vlaamse Gemeenschapscommissie bij die overeenkomst betrokken en omvat de sociale kaart ook dezelfde informatie over het Vlaamse aanbod in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Art. 3. De provincies hebben een ondersteunende rol inzake sociale planning. Ze detecteren de leemten in het aanbod aan welzijns- en gezondheidsvoorzieningen binnen hun werkgebied en bezorgen die informatie, samen met alle andere informatie die nuttig kan zijn voor de opmaak van de Vlaamse programmatie in de diverse welzijns- en gezondheidssectoren, aan de Vlaamse Regering.

Ze leveren, als ze daarom verzocht worden, gegevens ter ondersteuning van de beleidsplanning van de lokale besturen en de plannen van particuliere actoren.

Art. 4. De provincies zijn bevoegd voor het stimuleren en ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector. De netwerken zijn gericht op participatie van doelgroepen of op regionale samenwerking en overleg tussen de diverse actoren, hetzij intersectoraal, hetzij binnen eenzelfde sector of deelsector. Bij die netwerken kunnen lokale besturen en andere belanghebbende instanties en organisaties betrokken worden.

De Vlaamse Regering kan in dit verband concrete verplichtingen opleggen.

Art. 5. De provincies zijn bevoegd voor het voeren van een impulsbeleid ter uitvoering van het Vlaams welzijns- en gezondheidsbeleid overeenkomstig de bepalingen van een bestuursakkoord als vermeld in artikel 2 van het Provinciedecreet van 9 december 2005.

De provincies zijn niet bevoegd voor het structureel subsidiëren van voorzieningen of organisaties waaraan de Vlaamse Gemeenschap in het kader van haar Welzijns- en gezondheidsbeleid een werkingssubsidie toekent ter ondersteuning van de personeels- en werkingskosten die voortvloeien uit een structurele activiteit die een continu en permanent karakter vertoont.

Art. 6. De provincies worden gemachtigd om hun betrokkenheid in of de ondersteuning van de initiatieven, opgenomen in de bijlage die bij dit decreet is gevoegd, voort te zetten.

Art. 7. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2014.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

Bijlage bij het voorontwerp van decreet houdende bepaling van de bevoegdheid van de provincies in de aangelegenheden vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen

. Lijst als vermeld in artikel 6

1° provincie Oost-Vlaanderen:

a) gewoon provinciebedrijf Provinciaal Interbestuurlijk Samenwerkingsverband voor Aanpak van Drugmisbruik;

b) autonoom provinciebedrijf Provinciaal Zorgcentrum Lemberge;

c) Provinciaal Instituut Heynsdaele;

2° provincie West-Vlaanderen: vzw Unie-k;

3° provincie Limburg: opdrachthoudende vereniging Intercommunale Vereniging voor Hulp aan Gehandicapten in Limburg;

4° provincie Antwerpen:

a) vzw Het Gielsbos;

b) Gouverneur Kinsbergencentrum Wilrijk, provinciaal extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm;

c) Provinciaal Centrum voor opsporing van Metabole Aandoeningen, provinciaal extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm.

Gezien om gevoegd te worden bij het decreet van [datum] houdende bepaling van de bevoegdheid van de provincies in de aangelegenheden, vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

De heer Jo Vandeurzen
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Koning Albert II-laan 35 bus 90
Ellipsgebouw

1030 BRUSSEL

contactpersoon
Michel Dethée
mdethee@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20120627_intSTHwg_mdit

Brussel
27 juni 2012

Adviesvraag voorontwerp van decreet houdende bepaling van bevoegdheid van de provincies in aangelegenheden vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen

Mijnheer de Minister,

Op 21 juni 2012 heeft u de SERV om advies gevraagd over het bovenvermeld voorontwerp van decreet.

De SERV zal in dit dossier geen advies formuleren en dit onder voorbehoud van bekrachtiging door de eerstvolgende bijeenkomst van de raad.

De vertegenwoordigers van de Vlaamse sociale partners binnen de Strategische adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin (SAR WGG) zullen bij de bespreking van het dossier binnen dit forum, de standpunten van hun respectieve organisaties formuleren.

Ik hoop, mijnheer de Minister, u hiermee van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Karel Van Eetvelt
voorzitter

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
VOOR HET VLAAMSE WELZIJS-, GEZONDHEIDS- EN GEZINSBELEID

Advies

Voorontwerp van decreet houdende bepaling van de bevoegdheid van de provincies in de aangelegenheden vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen

Brussel, 11 september 2012

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet houdende bepaling van de bevoegdheid van de provincies in de aangelegenheden vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen

Adviesvrager:

Ontvangst adviesvraag: 21 juni 2012

Adviestermijn: 30 dagen (verlengd tot half september 2012)

Goedkeuring/bekrachtiging raad: 11 september 2012 (na schriftelijke stemprocedure)

Inhoud

Krachtlijnen van het advies.....	24
Advies.....	25
1. Situering adviesvraag.....	25
2. Bevoegdheden provincies welzijns- en gezondheidsbeleid.....	25
3. Streven naar efficiëntie en effectiviteit in de Vlaamse bestuurlijke organisatie	26
4. Nood aan vastpinnen van het mesoniveau	26
5. Financiering welzijnsinitiatieven consolideren	27

Krachtlijnen van het advies

Een bestuurlijke organisatie in Vlaanderen die transparant, doelmatig en doeltreffend is, is in het algemeen belang en dat van de burger. Een herziening van bevoegdheidspakketten is hier uiteraard aan gelieerd. In deze fase van uitvoering van het Witboek Staatshervorming per beleidsdomein heeft de SAR WGG echter vragen bij bepaalde concrete invullingen van de inperking van de taakomschrijving van de provincies zoals die voorligt in onderhavig voorontwerp van decreet.

- De SAR WGG is van mening dat een debat over de verschillende werkings-, bestuurs- en planningsniveaus in de zorg zich opdringt. Er is nood aan het vastpinnen van een mesoniveau. De rol die de provincies in eerste instantie moeten spelen is alvast het overleg tussen de verschillende betrokkenen faciliteren.
- De verschuiving van bevoegdheden brengt een verschuiving van de middelen mee van het provinciale naar het Vlaamse bestuursniveau. De vijf provincies zetten tezamen jaarlijks 65 miljoen euro in voor de welzijns- en gezondheidssectoren. De raad vraagt dat de inzet van de middelen, ongeacht het bestuursniveau, behouden blijft ten voordele van duizenden gezinnen.

Advies

1. Situering adviesvraag

Op 21 juni 2012 ontving de SAR WGG een adviesvraag van minister Jo Vandeurzen betreffende het voorontwerp van decreet houdende bepaling van de bevoegdheid van de provincies in de aangelegenheden vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen. De adviesperiode bedroeg 30 dagen maar op vraag van de SAR WGG werd uitstel verleend tot midden september.

Met dit decreet wil de Vlaamse regering tegemoet komen aan de wijziging van het provinciedecreet en de principes van het witboek interne staatshervorming.

2. Bevoegdheden provincies welzijns- en gezondheidsbeleid

Het voorontwerp van decreet kent voor wat het welzijns- en gezondheidsbeleid betreft vier bevoegdheden toe aan de provincies:

- Het opstellen en onderhouden van de sociale kaart.
- Het ondersteunen van de Vlaamse overheid, lokale besturen en particuliere actoren inzake sociale planning.
- Het stimuleren en ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector.
- Het voeren van een impulsbeleid overeenkomstig de bepaling van de bestuursakkoorden.

Daarnaast zijn de provincies gemachtigd om hun betrokkenheid in/ondersteuning van de initiatieven, opgenomen in bijlage bij het decreet, verder te zetten.

De provincies zullen echter niet meer bevoegd zijn “voor het structureel subsidiëren van voorzieningen of organisaties waaraan de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het welzijns- en gezondheidsbeleid een werkingssubsidie toekent ter ondersteuning van de personeels- en werkingskosten die voortvloeien uit een structurele activiteit die ene continu en permanent karakter vertoont”.

In deze fase van uitvoering van het Witboek Staatshervorming per beleidsdomein heeft de SAR WGG vragen bij bepaalde concrete invullingen van de inperking van de taakomschrijving van de provincies zoals die voorligt in onderhavig voorontwerp van decreet.

3. Streven naar efficiëntie en effectiviteit in de Vlaamse bestuurlijke organisatie

Het streven naar meer efficiëntie en effectiviteit in de Vlaamse bestuurlijke organisatie vereist complementariteit en transparantie van de verschillende bestuursniveaus. In het Witboek Staatshervorming wordt de nadruk gelegd op het subsidiariteitsbeginsel: “zo veel mogelijk bevoegdheden op een zo laag mogelijk niveau, zo dicht mogelijk bij de burger”.¹ De klemtoon ligt hierbij vooral op de gemeenten en de versterking van de bestuurskracht van de lokale besturen enerzijds en een duidelijke ‘ondersteunende’ en ‘kaderstellende’ rol voor de Vlaamse overheid anderzijds.

De provincies blijven behouden als intermediair niveau maar men beslist in het Witboek Interne Staatshervorming om hun taakgebied in te perken. Aan de hand van een sluitende lijst van bevoegdheden wordt het provinciaal belang duidelijk afgeleid/ingeperkt.² Aan het Witboek Interne Staatshervorming gingen belangrijke inventarisatie-, consultatie- en adviesprocessen vooraf.

De SAR WGG onderschrijft de beginselen en de doelstellingen die aan de grondslag liggen van de Interne Staatshervorming. Een bestuurlijke organisatie in Vlaanderen die transparant, doelmatig en doeltreffend is, is in het algemeen belang en dat van de individuele burger. Een herziening van bevoegdheidspakketten is hier aan gelieerd.

4. Nood aan vastpinnen van het mesoniveau

De SAR WGG is van mening dat een debat over de verschillende werkings-, bestuurs- en planningsniveaus in de zorg zich opdringt. Er wordt geopteerd om de provincies als intermediair niveau te behouden maar hun taakgebied in WVG in te perken. Zoals de raad reeds heeft opgemerkt in zijn advies over het wijzigingsdecreet betreffende het algemeen welzijnswerk van 23 december 2011 komt in de structuralisering van de welzijns- en gezondheidszorg steeds het onderscheid micro-, meso- en macroniveau naar boven. Het microniveau is wat zich in direct contact met de patiënt aanbiedt (bv. 10.000 à 30.000 inwoners), het mesoniveau is wat onderliggend structureert (bv. 75.000 à 150.000 inwoners) en het macroniveau is het beleidsvormende onderdeel (niveau Vlaamse Gemeenschap).

In dit advies wordt geen uitspraak gedaan over het feit of de provincies hier een niveau in zouden kunnen zijn. Wat vooral van belang is, is orde te scheppen in het groot aantal niveaus en de bijbehorende bestuurlijke drukte. In het reeds aangehaalde CAW-advies merkte de raad ook op dat de regelgever in de voorbije regeerperiodes verschil-

¹ Vlaamse Regering, ‘Witboek Staatshervorming’, 8 april 2011, p. 32.

² Ibid. p. 117.

lende (decretale) kaders gecreëerd heeft die, op verschillende werkingsniveaus, de samenwerking tussen sectoren en binnen sectoren zouden kunnen ondersteunen:

- Zorgregiodecreet (23 mei 2003)
- Het decreet eerstelijnsgezondheidszorg (3 maart 2004) (SEL's)
- Het lokaal sociaal beleid (19 maart 2004) (sociaal huis)
- Het woonzorgdecreet (4 maart 2009) (woonzorgnetwerken)
- Het decreet integrale jeugdhulp (7 mei 2004)
- Het preventiedecreet (21 november 2003) (LOGO's)
- Het BVR m.b.t. diensten ondersteuningsplan en mentororganisatie (DOP's)

Belangrijke onderdelen van deze decreten moeten nog uitgevoerd en op elkaar afgestemd worden. De vraag blijft hoe men het overleg met de sectoren hierover zal aanvangen.

In het Vlaams regeerakkoord wordt gesteld dat de interne staatshervorming “per beleidssector” moet worden opgestart. Aangezien er ook een herschikking van bevoegdheden komt tussen het federale en het Vlaamse beleidsniveau zou het debat over schalen ten gronde gevoerd moeten worden waarbij rekening wordt gehouden met beide kaders. Het debat over het mesoniveau is dus zowel met de ‘interne’ als met de ‘externe’ staatshervorming gelieerd. Concreet zal naar aanleiding van de zesde staatshervorming de schaal van zorgorganisatie en -financiering ter sprake komen naar aanleiding van de overdracht van de lokale multidisciplinaire netwerken (LMN) en de geïntegreerde diensten voor thuisverzorging (GDT) naar het Vlaamse beleidsniveau.

Welke niveaus willen we dus behouden of niet behouden? Wat is het meest wenselijk rekening houdend met het uitgangspunt performantie dat doeltreffendheid, doelmatigheid, subsidiariteit en duurzaamheid inhoudt?³

Het is dus van groot belang dat het mesoniveau op weloverwogen wijze wordt vastgelegd. De rol die de provincies in eerste instantie moeten spelen is alvast het overleg tussen de verschillende betrokkenen faciliteren.

5. Financiering welzijnsinitiatieven consolideren

De provincies zullen vanaf 1 januari 2014 een aantal WVG-bevoegdheden niet meer kunnen uitoefenen. Het gaat over het uitkeren of aanbieden van aanvullende subsidies of ondersteuning aan welzijns- en zorgorganisaties en burgers. Voortaan zouden deze subsidies en ondersteuning door de Vlaamse overheid worden overgenomen. Een verschuiving van de bevoegdheden veronderstelt een verschuiving van de middelen zoals

³ SAR WGG, ‘Visienota Maatschappelijk Verantwoorde Zorg’, Brussel, 24 februari 2011, 25 p.

de interne staatshervorming het voorschrijft. De SAR WGG vraagt aandacht voor de impact van deze beslissing op de welzijnsinitiatieven.

De vijf provincies zetten tezamen jaarlijks 65 miljoen euro in voor de welzijns- en gezondheidssectoren. De inzet van de huidige middelen ten voordele van duizenden gezinnen moet behouden blijven.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE afdeling Wetgeving

advies 52.335/3
van 27 november 2012

over

een voorontwerp van decreet ‘houdende bepaling van de bevoegdheid van de provincies in de aangelegenheden, vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen’

Op 6 november 2012 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘houdende bepaling van de bevoegdheid van de provincies in de aangelegenheden, vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 27 november 2012. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Bruno SEUTIN, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 27 november 2012.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Luidens artikel 2, § 3, eerste lid, van het Provinciedecreet van 9 december 2005² (hierna: het Provinciedecreet) oefenen de provincies voor de aangelegenheden vermeld in de artikelen 4 en 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, alleen bevoegdheden en taken uit die hen door of krachtens de wet of het decreet zijn toevertrouwd. Voor zover dit bij decreet is bepaald, oefenen de provincies deze bevoegdheden uit overeenkomstig de bepalingen opgenomen in een bestuursakkoord tussen de Vlaamse Regering en de provincies (artikel 2, § 3, tweede lid, van het Provinciedecreet³). Uit deze bepalingen vloeit voort dat de provincies enkel in het raam van het medebewind bevoegdheden kunnen uitoefenen op het vlak van de culturele en de persoonsgebonden aangelegenheden.

Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe op een algemene wijze vier bevoegdheden te bepalen, in de memorie van toelichting “generieke bevoegdheden” genoemd, die de provincies inzake persoonsgebonden aangelegenheden kunnen uitoefenen, namelijk:

- het opstellen van een sociale kaart voor hun werkingsgebied (artikel 2 van het ontwerp);
- het uitoefenen van een ondersteunende rol inzake sociale planning (artikel 3);
- het stimuleren en het ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector (artikel 4);
- het voeren van een impulsbeleid ter uitvoering van het Vlaams welzijns- en gezondheidsbeleid (artikel 5), met uitzondering van de structurele subsidiëring van instellingen en organisaties die werkingssubsidies ontvangen van de Vlaamse Gemeenschap ter ondersteuning van de werkings- en personeelskosten, en dit op voorwaarde dat die bevoegdheid wordt uitgeoefend overeenkomstig de bepalingen van het bestuursakkoord bedoeld in artikel 2 van het Provinciedecreet.

Daarnaast worden de provincies gemachtigd om de als bijlage bij dit ontwerp vermelde initiatieven verder te blijven ontplooien (artikel 6 van het ontwerp).

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Zoals deze bepaling zal luiden met ingang van 1 januari 2014.

³ *Ibidem*.

ONDERZOEK VAN DE TEKSTOPSCHRIFT

3. Aangezien bij sectorale decreten eventueel nog andere bevoegdheden kunnen worden toegekend aan de provincies, verdient het aanbeveling het opschrift te redigeren als volgt:

“Voorontwerp van decreet houdende toekenning van bepaalde bevoegdheden aan de provincies in de aangelegenheden vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen”.

DISPOSITIEFArtikel 5

4.1. Luidens artikel 5, eerste lid, van het ontwerp zijn de provincies bevoegd voor het voeren van een impulsbeleid ter uitvoering van het Vlaams welzijns- en gezondheidsbeleid overeenkomstig de bepalingen van het bestuursakkoord als vermeld in artikel 2 van het Provinciedecreet.

4.2. Hoewel in artikel 5, eerste lid, is vermeld dat het impulsbeleid wordt gevoerd door de provincies, wordt niet bepaald wat onder de term “impulsbeleid” moet worden verstaan. Niettegenstaande in de memorie van toelichting ervan gewag wordt gemaakt dat het impulsbeleid “kadert in de beleidsprioriteiten van de Vlaamse Regering”⁴ en dat “ook het regeerakkoord, de beleidsnota, de beleidsbrieven en de bestuursakkoorden (...) de contouren aan[geven] van de beleidsprioriteiten [inzake het impulsbeleid]”, blijkt dit alles niet uit de tekst van het ontwerp. Het ontwerp dient op dit punt te worden aangevuld.

4.3. Op grond van artikel 5, eerste lid, van het ontwerp dienen de provincies een impulsbeleid te voeren overeenkomstig een bestuursakkoord vermeld in artikel 2 van het Provinciedecreet.

Zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft opgemerkt in zijn advies 50.557/3 van 29 november 2011 over het ontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 29 juni 2012 ‘tot wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005’, kunnen de bevoegdheden van de provincies niet worden geregeld in een bestuursakkoord, maar dient dit daarentegen in beginsel bij decreet te gebeuren.⁵ Bijgevolg kunnen in een bestuursakkoord geen normatieve bepalingen betreffende de bevoegdheden van de provincies worden opgenomen.

Bovendien staat artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, waarbij een algemene uitvoeringsbevoegdheid wordt toegekend aan de Vlaamse Regering, in beginsel eraan in de weg, enerzijds, dat het vaststellen van nadere regelen in een bepaalde aangelegenheid door de decreetgever wordt opgedragen aan een andere overheid dan de Vlaamse Regering en,

⁴ Volgens de gemachtigde zijn deze niet enkel te vinden in decreten en verordenende bepalingen.

⁵ *Parl.St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1493 /1, 167.

anderzijds, dat de beslissingsruimte van de Vlaamse Regering op dit stuk wordt ingeperkt doordat de Vlaamse Regering samen met andere partners die regeling dient aan te nemen. Dit klemt des te meer nu niet valt uit te sluiten dat het bestuursakkoord dat wordt gesloten tussen de Vlaamse Regering en de provincie en de erin afgesproken bevoegdheidsbepaling ook een (verordenende) weerslag heeft op derden, bijvoorbeeld op de inwoners van de provincie, aangezien het impulsbeleid, blijkens de memorie van toelichting, precies betrekking heeft op het tegemoetkomen aan nieuwe noden.

Artikel 6

5.1. Bij artikel 6 van het ontwerp worden de provincies gemachtigd om de als bijlage bij het ontwerp gevoegde lijst van initiatieven voort te zetten.

In de memorie van toelichting wordt hiervoor de volgende verantwoording gegeven:

“Deze bepaling bouwt voort op het Witboek⁶] waarin staat dat de provincie inrichter kan zijn van ‘bepaalde instellingen van provinciaal belang’. In bijlage bij het decreet is een lijst opgenomen van deze instellingen van provinciaal belang.”

Gevraagd naar een preciezere en adequatere verantwoording in het licht van het gelijkheidsbeginsel heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“De beperkte lijst van initiatieven die als bijlage bij het decreet is gevoegd, is opgesteld in samenspraak met de provincies. Het betreft een aantal organisaties met een dermate specifiek karakter dat ze niet gevat worden door de decretale bepalingen in voorliggend decreet, maar ook niet konden overgenomen worden door de Vlaamse overheid omwille van bestaande regelgeving. Aangezien deze instellingen grotendeels afhankelijk zijn van provinciale subsidies was het tevens geen optie dat de provinciale subsidiestroom zou stopgezet worden. De werking van andere welzijns- en zorgorganisaties valt wel onder het decreet of wordt, eveneens in samenspraak met de provincies, overgenomen door de Vlaamse overheid. In een beperkt aantal gevallen is geopteerd voor stopzetting van provinciale subsidies, wat geenszins de toekomstige werking van de organisaties in kwestie hypothekeert.”

Het verdient aanbeveling deze verantwoording in de memorie van toelichting op te nemen.

5.2. Artikel 6 van het ontwerp doet ook de vraag rijzen naar de verhouding ervan met het bepaalde in artikel 2, § 3, van het Provinciedecreet. Uit deze laatste bepaling vloeit immers voort dat de provincies enkel in het raam van het medebewind bevoegdheden kunnen uitoefenen op het vlak van de culturele en de persoonsgebonden aangelegenheden.

⁶ Het zogenaamde “Witboek van de interne staatshervorming”.

Het verdient aanbeveling dat in de memorie van toelichting ook op dat punt enige toelichting zou worden gegeven.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Jo BAERT

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. §1. De provincies stellen, elk voor hun werkgebied, een sociale kaart op en houden die actueel. Een sociale kaart is het overzicht van de diensten, organisaties en voorzieningen uit de welzijns- en gezondheidssector die operationeel zijn binnen een bepaald gebied. Ze bevat ruime informatie over het bestaande aanbod.

De provincies maken daarbij maximaal gebruik van authentieke gegevensbronnen.

§2. De sociale kaart wordt voor het publiek opengesteld via een gestructureerde website op het internet.

De provincies kunnen een samenwerkingsovereenkomst sluiten met het oog op het aanreiken, via één centrale website, van een gezamenlijke interprovinciale sociale kaart die heel Vlaanderen bestrijkt. In dat geval wordt ook de Vlaamse Gemeenschapscommissie bij die overeenkomst betrokken en omvat de sociale kaart ook dezelfde informatie over het Vlaamse aanbod in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Art. 3. De provincies hebben een ondersteunende rol inzake sociale planning. Ze detecteren de leemten in het aanbod aan welzijns- en gezondheidsvoorzieningen binnen hun werkgebied en bezorgen die informatie, samen met alle andere informatie die nuttig kan zijn voor de opmaak van de Vlaamse programmatie in de diverse welzijns- en gezondheidssectoren, aan de Vlaamse Regering.

Ze leveren, als ze daarom verzocht worden, gegevens ter ondersteuning van de beleidsplanning van de lokale besturen en de plannen van particuliere actoren.

Art. 4. De provincies zijn bevoegd voor het stimuleren en ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector. De netwerken zijn gericht op participatie van doelgroepen of op regionale samenwerking en overleg tussen de diverse actoren, hetzij intersectoraal, hetzij binnen eenzelfde sector of deelsector. Bij die netwerken kunnen lokale besturen en andere belanghebbende instanties en organisaties betrokken worden.

De Vlaamse Regering kan in dit verband concrete verplichtingen opleggen.

Art. 5. De provincies zijn bevoegd voor het voeren van een impulsbeleid ter uitvoering van het Vlaams welzijns- en gezondheidsbeleid overeenkomstig de bepalingen van een bestuursakkoord als vermeld in artikel 2 van het Provinciedecreet van 9 december 2005.

De provincies zijn niet bevoegd voor het structureel subsidiëren van voorzieningen of organisaties waaraan de Vlaamse Gemeenschap in het kader van haar welzijns- en gezondheidsbeleid een werkingssubsidie toekent ter ondersteuning van de personeels- en werkingskosten die voortvloeien uit een structurele activiteit die een continu en permanent karakter vertoont.

Art. 6. De provincies worden gemachtigd om hun betrokkenheid in of de ondersteuning van de initiatieven, opgenomen in de bijlage die bij dit decreet is gevoegd, voort te zetten.

Art. 7. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2014.

Brussel, 21 december 2012.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

BIJLAGE

bij het ontwerp van decreet
houdende toekenning van bepaalde bevoegdheden aan de provincies
in de aangelegenheden, vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980
tot hervorming der instellingen

Bijlage bij het ontwerp van decreet houdende toekenning van bepaalde bevoegdheden aan de provincies in de aangelegenheden, vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen

Lijst als vermeld in artikel 6

- 1° provincie Oost-Vlaanderen:
 - a) gewoon provinciebedrijf Provinciaal Interbestuurlijk Samenwerkingsverband voor Aanpak van Drugmisbruik;
 - b) autonoom provinciebedrijf Provinciaal Zorgcentrum Lemberge;
 - c) Provinciaal Instituut Heynsdaele;
- 2° provincie West-Vlaanderen: vzw Unie-k;
- 3° provincie Limburg: opdrachthoudende vereniging Intercommunale Vereniging voor Hulp aan Gehandicapten in Limburg;
- 4° provincie Antwerpen:
 - a) vzw Het Gielsbos;
 - b) Gouverneur Kinsbergencentrum Wilrijk, provinciaal extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm;
 - c) Provinciaal Centrum voor opsporing van Metabole Aandoeningen, provinciaal extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm.

Gezien om gevoegd te worden bij het decreet van [...] houdende toekenning van bepaalde bevoegdheden aan de provincies in de aangelegenheden, vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

BIJLAGE
bij de memorie van toelichting:
REGULERINGSIMPACTANALYSE

Reguleringsimpactanalyse voor de bevoegdheid van de provincies inzake bijstand aan personen en gezondheid

1 Titel

Voorontwerp van decreet houdende bepaling van de bevoegdheid van de provincies in de aangelegenheden vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen.

2 Aanleiding en doel

2.1 Aanleiding

Context: Vlaams Regeerakkoord en het Witboek van de Interne Staatshervorming

De drie Vlaamse bestuursniveaus - de Vlaamse overheid, de provincies en de gemeenten - hebben al jaren een open taakstelling. Bijgevolg hebben ze elk initiatieven genomen in tal van beleidsdomeinen, waaronder Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Dit heeft een bestuurlijke vertroebeling met zich meegebracht: het is voor de burger onduidelijk welk bestuursniveau waarvoor verantwoordelijk is.

De Vlaamse overheid wil deze bestuurlijke vertroebeling aanpakken en de werking van de overheid transparanter, efficiënter en effectiever maken. Het Regeerakkoord spreekt van een "slagkrachtige overheid". Eén van de stappen om tot een slagkrachtige overheid te komen, is het doorvoeren van een interne staatshervorming.

Het Regeerakkoord verwoordt dit als volgt:

"In het bestuurlijk landschap worden we geconfronteerd met een veelheid aan bestuurslagen en instanties die over eenzelfde beleidsmaterie beslissingsbevoegdheid hebben. Deze historisch gegroeide inefficiëntie is een belangrijke factor in de administratieve lastenverhoging naar burgers en bedrijven. Een hergroepering van bevoegdheden dringt zich op, vanuit een breed gedragen partnerschap met de lokale en provinciale besturen. Per beleidssector kijken we na hoe we de huidige versnippering van bevoegdheden over verschillende bestuurslagen kunnen aanpassen tot meer homogene pakketten en sleuteltaken per bestuurslaag. Deze 'interne staatshervorming' moet per beleidssector opgestart worden met een brede betrokkenheid van alle bestuurslagen. In het bijzonder zullen we het provinciale bestuursniveau, de intercommunales, de gedeconcentreerde en andere intermediaire bestuursvormen doorlichten op doorheen de tijd ontstane mengvormen van beleid of nichebeleid. Zo komen we tot een sluitende lijst van provinciale bevoegdheden die een grondgebonden karakter hebben. De provincies fungeren daarbij ook als regisserend en afstemmend intermediair niveau.

De bedoeling is om het bestuur dichterbij de burger te brengen. We opteren voor een opbouw van onderuit. Daarin staan sterke gemeenten centraal. Zij krijgen meer bevoegdheden. De klemtoon ligt bij de gemeenten aan de ene kant en Vlaanderen aan de andere kant. Een vereenvoudiging van de interveniërende bestuurslagen is noodzakelijk om te komen tot een efficiëntere en effectievere werking van de overheid. Met de lokale en provinciale besturen maken we goede taakafspraken zodat het aantal interveniërende bestuurslagen per beleidssector gereduceerd wordt tot maximaal twee.”

De visie van de Vlaamse overheid omtrent de interne staatshervorming is verder beschreven in het “Witboek van de Interne Staatshervorming”. Vlaanderen beoogt een efficiëntere en effectievere werking van de overheid door het vastleggen van homogene bevoegdheidspakketten per bestuurslaag. Het subsidiariteitsprincipe is hierbij het uitgangspunt. De klemtoon in de Vlaamse bestuurlijke organisatie komt te liggen bij de gemeenten enerzijds en de Vlaamse overheid anderzijds. De provincies bevinden zich als intermediair niveau tussen de gemeenten en de Vlaamse overheid.

De taken van de provincies werden in artikel 2 van het Provinciedecreet op drie manieren ingevuld (1) bovenlokale taakbeartiging, (2) ondersteunende taken op verzoek van gemeenten en (3) gebiedsgerichte samenwerking.

Artikel 2 van het Provinciedecreet:

“De provincies zijn het intermediair beleidsniveau tussen het Vlaamse en het gemeentelijke niveau. De provincies beogen om op het provinciale niveau bij te dragen tot het welzijn van de burgers en tot de duurzame ontwikkeling van het provinciale gebied.

Overeenkomstig artikel 41 van de gecoördineerde Grondwet zijn ze bevoegd voor de regeling van de provinciale belangen. Tot die provinciale belangen behoren met name:

1° de bovenlokale taakbeartiging. Een taakbeartiging is bovenlokaal als ze aangelegenheden van lokaal gemeentelijk belang overstijgt, voorzover ze streekgericht blijft en gericht is op realisaties binnen de grenzen van het grondgebied van de provincie;

2° ondersteunende taken op verzoek van andere overheden;

3° het nemen van initiatieven met het oog op gebiedsgerichte samenwerking tussen besturen in een regio, met inbegrip van samenwerkingsverbanden met of zonder rechtspersoonlijkheid, binnen de grenzen vastgelegd door de Vlaamse regering, zonder afbreuk te doen aan het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Overeenkomstig artikel 6, §1, VIII, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en artikel 46 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, oefenen de provincies ook de bevoegdheden uit die hen door of krachtens de wet of het decreet zijn toevertrouwd.

Enkel als dat bij decreet uitdrukkelijk is bepaald, kunnen de provincies de medewerking van de gemeenten regelen.”

Context: Wijziging van het Provinciedecreet

Om tegemoet te komen aan de in het Witboek afgesproken principes werd het provinciedecreet gewijzigd; de provinciale taakstelling werd in artikel 2 van het provinciedecreet ingeperkt. De provincies zullen op het vlak van niet-grondgebonden aangelegenheden, zoals opgesomd in de artikelen 4 en 5 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen, slechts bevoegdheden kunnen uitoefenen indien en zo ver hen deze door of krachtens de wet of het decreet worden toegekend. De decreetgever kan voorzien dat de Vlaamse overheid en de provincies over de invulling van deze bevoegdheden afspraken maken in een bestuursakkoord:

Artikel 2 van het gewijzigde Provinciedecreet:

“De provincies zijn het intermediair beleidsniveau tussen het Vlaamse en het gemeentelijke niveau. De provincies beogen om op het provinciale niveau bij te dragen tot de duurzame ontwikkeling van het provinciale gebied. Overeenkomstig artikel 41 van de gecoördineerde Grondwet zijn ze bevoegd voor de regeling van de provinciale belangen. Tot die provinciale belangen behoren met name en met behoud van de toepassing van de bepalingen die worden opgenomen in een bestuursakkoord tussen de Vlaamse Regering en de provincies:

- 1° de bovenlokale taakbehartiging. Een taakbehartiging is bovenlokaal als ze aangelegenheden van lokaal gemeentelijk belang overstijgt, voor zover ze streekgericht blijft en gericht is op realisaties binnen de grenzen van het grondgebied van de provincie;*
- 2° ondersteunende taken op verzoek van andere overheden;*
- 3° het nemen van initiatieven met het oog op gebiedsgerichte samenwerking tussen besturen in een regio, met inbegrip van samenwerkingsverbanden met of zonder rechtspersoonlijkheid, binnen de grenzen, vastgelegd door de Vlaamse Regering, zonder afbreuk te doen aan het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking.*

Voor de aangelegenheden, vermeld in artikel 4 en 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen oefenen de provincies alleen bevoegdheden uit als die hen door of krachtens de wet of het decreet zijn toevertrouwd, onverminderd de taken die hen zijn toevertrouwd in een bestuursakkoord dat gesloten wordt tussen de Vlaamse Regering en de provincies. Alleen als dat bij decreet uitdrukkelijk is bepaald, kunnen de provincies de medewerking van de gemeenten regelen.”

Op 2 februari 2012 werd het ontwerp van decreet tot wijziging van het provinciedecreet definitief goedgekeurd door de Vlaamse regering. Het ontwerp moet nog besproken worden in het Vlaams Parlement.

Gevolgen voor de bevoegdheden inzake Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Inzake welzijn, volksgezondheid en gezin nemen de provincies heel wat taken op. De grondslag om deze te kunnen uitvoeren, is te vinden in artikel 2 van het oude provinciedecreet. Door de wijziging van artikel 2 van het provinciedecreet vervalt die grondslag. De provincies zullen op het vlak van niet-grondgebonden aangelegenheden, zoals opgesomd in de artikelen 4 en 5 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen, slechts bevoegdheden kunnen uitoefenen indien en zo ver hen deze door of krachtens de wet of het decreet worden toegekend.

De gevolgen hiervan voor de bevoegdheden inzake welzijn, volksgezondheid en gezin zijn duidelijk: indien de Vlaamse overheid geen regelgevend initiatief neemt, zullen de provincies vanaf 1 januari 2014 (de datum waarop het nieuwe provinciedecreet in voege treedt) geen bevoegdheden meer kunnen uitoefenen op vlak van welzijn, volksgezondheid en gezin.

Vanuit juridisch standpunt is het uiteraard een mogelijkheid om geen regelgevend initiatief te nemen. De vraag is echter: is dat wenselijk?

Om een antwoord op die vraag te kunnen geven, zijn de verschillende provinciale begrotingen onder de loep genomen: welke initiatieven worden momenteel door de provincies gesubsidieerd in het domein van persoonsgebonden en gezondheidsaangelegenheden en door welk bestuursniveau zouden deze idealiter georganiseerd of gesubsidieerd worden (indien het nuttig wordt geacht om deze initiatieven verder te ondersteunen)?

Het uitgangspunt was hierbij: de meest efficiënte, effectieve en transparante werking van de overheid en de beste dienstverlening naar de burger toe. Daarbij is uiteraard vertrokken van de principes van de interne staatshervorming: homogene bevoegdheidspakketten van de drie bestuursniveaus met de klemtoon bij de gemeenten enerzijds en Vlaanderen anderzijds. We hebben tevens rekening gehouden met het subsidiariteitsprincipe.

De uitkomst van deze doorgedreven oefening is enerzijds voorliggend voorontwerp van decreet waarin de toekomstige provinciale taken inzake welzijn, volksgezondheid en gezin opgenomen zijn, anderzijds een financiële verevening in verband met de huidige provinciale taken inzake welzijn, volksgezondheid en gezin, die overgenomen worden door de Vlaamse overheid.

Voorontwerp van decreet: beperking van provinciale bevoegdheden

Het voorliggend voorontwerp van decreet kent, voor wat het welzijns- en gezondheidsbeleid betreft, vier bevoegdheden toe aan de provincies: het opstellen en onderhouden van de sociale kaart; het ondersteunen van de Vlaamse overheid, de lokale besturen en particuliere actoren inzake sociale planning; het stimuleren en ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector en het voeren van een impulsbeleid overeenkomstig de bepalingen van de bestuursakkoorden. Daarnaast zijn de provincies gemachtigd om hun betrokkenheid in – of ondersteuning van – de initiatieven, opgenomen in bijlage bij het decreet, verder te zetten. De mogelijkheid hiertoe werd reeds vermeld in het Witboek in een niet-exhaustieve lijst van bevoegdheden van de provincies.

Zoals reeds gezegd is het voorontwerp van decreet gebaseerd op de principes van de interne staatshervorming en bouwt het verder op de wijziging van artikel 2 van het provinciedecreet.

Vergeleken met de huidige open taakstelling van de provincies inzake welzijn, volksgezondheid en gezin (die echter een einde kent vanaf 1 januari 2014, gezien de wijziging van het Provinciedecreet), houdt de taakstelling die opgenomen is in voorliggend decreet een – aanzienlijke – beperking in van de huidige provinciale bevoegdheden.

Financiële verevening bij overname van provinciale taken

Bijgevolg zijn er heel wat bevoegdheden die de provincies vanaf 1 januari 2014 niet meer zullen kunnen uitoefenen in het kader van welzijn, volksgezondheid en gezin. Het betreft het uitkeren of aanbieden van aanvullende subsidies of ondersteuning (ten aanzien van de Vlaamse overheid) aan welzijns- en zorgorganisaties of burgers. Het gaat met andere woorden over de aanvullende subsidiëring of ondersteuning, waarvoor er reeds subsidieregelingen, regelgeving, acties, beleid op Vlaams niveau bestaat.

Deze subsidies, ondersteuning zal (onder de één of andere vorm) overgenomen worden door de Vlaamse overheid. De provinciale middelen die hieraan vasthangen, worden tevens mee overgenomen. Het Witboek van de Interne Staatshervorming zegt hierover het volgende:

“Een van de uitgangspunten van de interne staatshervorming is immers dat een verschuiving van bevoegdheden of taken ook gevolgd wordt door een verschuiving van de bijhorende middelen. Dit is essentieel om te vermijden dat bepaalde sectoren of organisaties omwille van een bestuurlijke wijziging minder middelen zouden ontvangen. De interne staatshervorming is immers geen besparingsoperatie.”

2.2 Beleidsdoelstelling

Voorliggend voorontwerp van decreet heeft als doelstelling om het beleid van de Vlaamse Gemeenschap, de provincies en de gemeenten inzake welzijn, volksgezondheid en gezin op de meest efficiënte en effectieve manier te organiseren, gelet op de beste dienstverlening naar de burger toe en rekening houdend met de principes van de interne staatshervorming en de wijziging van artikel 2 van het provinciedecreet.

Met het voorontwerp van decreet reiken we een oplossing aan voor de in het Witboek van de Interne Staatshervorming geschetste problemen. Er is momenteel geen duidelijke taakafbakening tussen de verschillende bestuursniveaus. Het is onduidelijk welke overheid waarvoor verantwoordelijk is. Voor de burgers, voor de welzijns- en zorgorganisaties en ook voor de betrokken overheden zelf is dit een

slechte zaak. Het beleid is niet transparant georganiseerd. Welzijns- en zorgorganisaties worden vaak voor eenzelfde taak/opdracht en door de Vlaamse overheid en door een provincie gesubsidieerd. De Vlaamse overheid en de provincies hanteren hiervoor vaak verschillende subsidiereglementen; aan de subsidies worden andere voorwaarden gekoppeld. In elke provincie is er een andere aanpak. Gezien de verschillende mogelijke subsidiekanalen, gaan de organisaties op het terrein bij alle overheden aankloppen om zo de nodige werkingsmiddelen bij elkaar te krijgen. Voor de welzijns- en zorgorganisaties op het terrein zorgt dat voor onduidelijkheid, onzekerheid en een hoop werk en administratieve last. Voor de overheden heeft dit tot gevolg dat ambtenaren van verschillende administraties bezig zijn met de betoelaging van eenzelfde taak/opdracht bij eenzelfde organisatie. De verschillende overheden hebben er daarnaast geen zicht op hoeveel subsidies de organisaties op het terrein nu eigenlijk ontvangen. Een dergelijk inefficiënte werking is onhoudbaar en onverdedigbaar, gezien de beperkte middelen waar elke overheid en organisatie mee kampt.

Of, volgens het Witboek van de Interne Staatshervorming: *“Op dit ogenblik hebben de drie bestuursniveaus een open taakstelling. In de praktijk heeft dit geleid tot een situatie waarin elk niveau eigen beleidsinitiatieven neemt, zonder dat er een duidelijke afbakening van taken en verantwoordelijkheden is, afgestemd op het profiel van elk bestuursniveau. Dit zorgt voor onduidelijke verantwoordelijkheden (iedereen is immers verantwoordelijk voor alles), inefficiëntie (er gebeurt veel dubbel werk) en onduidelijkheid voor de burgers en bedrijven die eindafnemer zijn van publieke diensten en beleid.”*

Met dit voorontwerp van decreet beogen we een duidelijke taakafbakening voor het beleid inzake welzijn, volksgezondheid en gezin, tussen de Vlaamse overheid en de provincies, met daaruit volgend:

- Voor de burgers en voor de welzijns- en zorgorganisaties. Duidelijkheid: welke overheid is waarvoor verantwoordelijk? Bij welke overheid kan ik waarvoor terecht?
- Voor de welzijns- en zorgorganisaties: lastenverlaging. Ze moeten niet langer bij alle overheden een dossier indienen voor de subsidiëring van eenzelfde taak.
- Voor de overheid: een efficiënte organisatie van het welzijns- en gezondheidsterrein met een efficiënte subsidiëring. Een duidelijkere taakverdeling stelt de overheid in staat om een beter zicht te hebben op de totale subsidies die organisaties ontvangen en in te schatten wat de nood is aan bijkomende middelen.
- Voor de overheden: er zijn minder ambtenaren nodig, aangezien eenzelfde subsidie niet langer door twee verschillende overheden kan toegekend worden.

3 Opties

Optie 1: nuloptie

Op dit moment nemen de provincies beleidsinitiatieven in alle sectoren van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Ze baseren zich hiervoor op artikel 2 van het Provinciedecreet. Dit artikel wordt echter gewijzigd. De provincies zullen op het vlak van niet-grondgebonden aangelegenheden, zoals opgesomd in de artikelen 4 en 5 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen, slechts bevoegdheden kunnen uitoefenen indien en zo ver hen deze door of krachtens de wet of het decreet worden toegekend. Het gewijzigde ontwerp van Provinciedecreet werd op 2 februari 2012 goedgekeurd door de Vlaamse Regering en dient nog besproken te worden in het Vlaams Parlement. Het nieuwe Provinciedecreet treedt in voege op 1 januari 2014.

Door het gewijzigde Provinciedecreet verandert de huidige situatie drastisch. Aangezien de provincies hun bevoegdheden inzake welzijn, volksgezondheid en gezin tot nu toe uitoefenden, gebaseerd op artikel 2 van het provinciedecreet, zullen de provincies vanaf 1 januari 2014 geen bevoegdheden inzake welzijn, volksgezondheid en gezin meer kunnen uitoefenen.

De nulloptie houdt in dat we niets ondernemen om de situatie te veranderen, met andere woorden: vanaf 1 januari 2014 zullen de provincies geen enkele bevoegdheid meer uitoefenen inzake welzijn, volksgezondheid en gezin.

Optie 2: voorliggend voorontwerp van decreet

De Vlaamse overheid neemt een regelgevend initiatief, namelijk voorliggend voorontwerp van decreet.

Dit voorontwerp van decreet kent, voor wat het welzijns- en gezondheidsbeleid betreft, vier bevoegdheden toe aan de provincies:

- het opstellen en onderhouden van de sociale kaart;
- het ondersteunen van de Vlaamse overheid, de lokale besturen en particuliere actoren inzake sociale planning;
- het stimuleren en ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector;
- het voeren van een impulsbeleid overeenkomstig de bepalingen van de bestuursakkoorden.

Daarnaast zijn de provincies gemachtigd om hun betrokkenheid in – of ondersteuning van – de initiatieven, opgenomen in bijlage bij het decreet, verder te zetten. De mogelijkheid hiertoe werd reeds vermeld in het Witboek in een niet-exhaustieve lijst van bevoegdheden van de provincies.

De keuze voor een decreet, volgt rechtstreeks uit het nieuwe artikel 2 van het Provinciedecreet:

“(…) Voor de aangelegenheden, vermeld in artikel 4 en 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen oefenen de provincies alleen bevoegdheden uit als die hen door of krachtens de wet of het decreet zijn toevertrouwd, onverminderd de taken die hen zijn toevertrouwd in een bestuursakkoord dat gesloten wordt tussen de Vlaamse Regering en de provincies.(…)”

De taakstelling die aan de provincies inzake welzijn, volksgezondheid en gezin wordt toegekend, is een vernauwing van de huidige open taakstelling die ze vervullen in dit beleidsdomein. De taken, bevoegdheden die ze niet meer kunnen uitoefenen vanaf 1 januari 2014, worden overgenomen door de Vlaamse overheid. Zoals reeds vermeld in de “aanleiding”, punt 2.1. van deze RIA, gaat het over de zogenaamde aanvullende subsidiëring of ondersteuning, waarvoor er reeds subsidieregelingen, regelgeving, acties, beleid op Vlaams niveau bestaat. Dit gaat gepaard met een financiële verevening, zoals beschreven in het Witboek van de Interne Staatshervorming; voor alle subsidies, ondersteuning, acties die worden overgenomen door de Vlaamse overheid komen ook de middelen die eraan gekoppeld zijn mee over.

Andere opties:

Er worden geen andere opties weergegeven of uitgewerkt. Andere opties zouden immers zijn:

- het voorzien van een voorontwerp van decreet, met daarin de huidige open taakstelling van de provincies inzake welzijn, volksgezondheid en gezin. Dit druist echter in tegen de afspraken van het Vlaams Regeerakkoord inzake de interne staatshervorming.
- het voorzien van een voorontwerp van decreet, met een andere taakinfilling van de provincies voor wat de bevoegdheden van welzijn, volksgezondheid en gezin betreft. Die andere taakinfillingen zijn schier eindeloos, waardoor we deze ook niet uitgewerkt weergeven.

Dit wil echter niet zeggen dat we zomaar optie 2 als uitgangspunt hebben genomen. Optie 2 is het resultaat van een heel proces. We zijn vertrokken van de huidige, volledige open taakstelling van de provincies voor wat de bevoegdheden inzake welzijn, volksgezondheid en gezin betreft. Gezien het nieuwe artikel 2 van het Provinciedecreet, hebben we dat geheel aan taken onder de loep genomen met als vraag: welke taken dienen de provincies nog op te nemen, gelet op de principes van de interne staatshervorming en dus op een duidelijke bevoegdheidsverdeling tussen de gemeenten, provincies en Vlaamse overheid met klemtoon van het beleid bij de gemeenten en de Vlaamse

overheid? Een efficiënte, effectieve en transparante organisatie van het welzijns- gezondheids- en gezinsbeleid met de beste dienstverlening naar de burger toe, stonden daarbij centraal.

Zeer concreet werden alle provinciebegrotingen inzake welzijn, volksgezondheid en gezin doorgenomen en geanalyseerd. Indien de provincies subsidies toekennen waarvoor er reeds een subsidieregeling bestaat in Vlaanderen, worden deze aanvullende of “aanvullende subsidies” samen met de middelen die er tegenover staan, overgenomen door de Vlaamse overheid. In de overige provinciale subsidies konden we nog twee groepen onderscheiden:

- subsidies die dit of volgend jaar eindigen en niet worden verder gezet, wegens niet nuttig
- en de subsidies (of ondersteuning) die door de provincies worden toegekend, die nuttig worden geacht (voor de andere overheden, de burger en de welzijns- en zorgorganisaties) en die niet kan worden toegekend of georganiseerd door de Vlaamse overheid. In deze subsidies/ondersteuning konden we een duidelijke lijn trekken. Het betreft de taken die aan de provincies zijn toegekend in het voorliggende voorontwerp van decreet; beschreven in optie 2.

Optie 2 was dus geen voorafname of uitgangspunt, maar het resultaat van een doorgedreven oefening, die ook werd besproken met de VVSG, VVP en de provincies.

4 Effecten

4.1 Doelgroepen en betrokken partijen

Betrokken partijen/doelgroepen:

- De vijf provincies: het betreft hier de taakstelling van de Vlaamse provincies inzake welzijn, volksgezondheid en gezin.
- De Vlaamse overheid en de 308 lokale besturen: Deze oefening heeft als doel: streven naar de meest efficiënte, effectieve en transparante werking van de overheid en de beste dienstverlening naar de burger toe. Daarbij is vertrokken van de principes van de interne staatshervorming: homogene bevoegdheidspakketten van de drie bestuursniveaus met de klemtoon bij de gemeenten enerzijds en Vlaanderen anderzijds. Er is rekening gehouden met het subsidiariteitsprincipe.
- De burger (inwoner van het Vlaams Gewest): We streven naar de meest efficiënte, effectieve en transparante werking van de overheid en de beste dienstverlening naar de burger toe. Het moet voor de burger duidelijk zijn welke overheid waarvoor verantwoordelijk is en waarvoor je bij welke overheid terecht kan.
- De welzijns- en zorgorganisaties en hulpverleners, werkzaam in het Vlaams Gewest : We streven naar de meest efficiënte, effectieve en transparante werking van de overheid. Ook voor de welzijns- en zorgorganisaties en hulpverleners op het terrein moet het duidelijk zijn welke overheid waarvoor verantwoordelijk is en voor welke ondersteuning/vraag ze bij welke overheid terecht kunnen. Voor subsidies/ondersteuning van een bepaald deel van hun werking moeten ze kunnen aankloppen bij maximaal twee, geen drie verschillende overheden.

Er is meermaals, tussentijds, overleg geweest over de invulling van de provinciale taken inzake welzijn, volksgezondheid en gezin met:

- De verschillende agentschappen van Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.
- Het kabinet bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.
- De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten.
- De Vereniging van de Vlaamse Provincies.
- De administraties Welzijn en Gezondheid van de verschillende provincies.

- De provinciale députés, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Er is rekening gehouden met de principes van de Interne Staatshervorming, zoals beschreven in het Witboek van de Interne Staatshervorming. Aan het Witboek is ruime consultatie vooraf gegaan. Door ons strikt te houden aan deze principes, is de mening van de doelgroepen indirect meegenomen.

4.2 Optie 1, nuloptie

Directe effecten

- Provincies: Optie 1, de nuloptie, geen actie ondernemen, brengt met zich mee dat de provincies vanaf 1 januari 2014 geen bevoegdheden inzake welzijn, volksgezondheid en gezin meer kunnen uitoefenen.
- Vlaamse overheid, beleidsdomein WVG: geen.
- Lokale besturen: kunnen momenteel rekenen op de ondersteuning van de provincies inzake de sociale kaart, gegevensmatige en methodologische ondersteuning bij de beleidsplanning, worden betrokken in de netwerken met het terrein die door de provincies ondersteund worden, ondersteuning van de provincies van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, enz... Vanaf 1 januari 2014 zou deze ondersteuning wegvallen. Dit zou de bestuurskracht van de gemeenten niet ten goede komen. Voor het uitvoeren van uitgebreide omgevingsanalyses, gegevens uit de sociale kaart, enz... zouden ze ofwel bij de Vlaamse overheid moeten aankloppen voor ondersteuning ofwel rekenen op de eigen administratie. De werklast van de gemeenten zou aanzienlijk stijgen.
- Burger: rekent op de provincies voor de sociale kaart, wordt betrokken in participatieve netwerken die door de provincies ondersteund worden (en daardoor ook kunnen georganiseerd worden) en kan in enkele gevallen rekenen op een bepaalde subsidie die door de provincie wordt uitgekeerd (ondermeer mantelzorgpremies). Vanaf 1 januari 2014 valt dit alles weg.
- Welzijns- en zorgorganisaties/hulpverleners: zij rekenen momenteel op de provincies voor ondersteuning via de sociale kaart, sociale planning (namelijk gegevensmatige en methodologische ondersteuning zodat ze een beleid kunnen voeren) en de ondersteuning en organisatie van netwerken met de sector waarin zijzelf worden betrokken. Daarnaast krijgen heel wat welzijns- en zorgorganisaties opstart-, investerings-, project- en/of aanvullende werkingssubsidies. Vanaf 1 januari 2014 valt dit alles weg.

Indirecte effecten

- De burger: maakt gebruik van de dienstverlening die aangeboden wordt door zorg- en welzijnsorganisaties die ondermeer op financiële wijze ondersteund worden door de provincies. Aangezien de volledige ondersteuning vanaf 1 januari 2014 wegvalt, zal noodgedwongen de dienstverlening van heel wat zorg- en welzijnsorganisaties moeten stoppen. De dupe hiervan is uiteindelijk de burger/de cliënt die nood heeft aan die bepaalde welzijns- en zorgdienst. Het gaat hierbij ook om zwakkeren uit de maatschappij: mensen in armoede, personen met een handicap, jeugd in de bijzondere jeugdbijstand, enz...
- Effecten op lokale besturen: cfr supra.
- Effecten voor federale overheid: geen
- Brussel-toets:
 - o De interne staatshervorming heeft enkel betrekking op de interne organisatie van de lokale besturen van het Vlaams Gewest. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is

bevoegd voor de organisatie van de Brusselse lokale besturen. De taakverdeling Vlaamse Gemeenschap – VGC wordt besproken in de Task Force Brussel, de ambtelijke werkgroep die het kerntakendebat Vlaamse Gemeenschap – VGC voorbereidt.

- We zouden één gevolg voor Brussel kunnen geven: momenteel stellen de provincies en de VGC de sociale kaart op. Ze stellen deze allen samen ter beschikking op een gemeenschappelijke website. Vanaf 1 januari 2014 zouden de provincies hiervoor niet langer bevoegd zijn. Deze dienstverlening ten aanzien van de Vlaamse Brusselaar zou dus ook komen te vervallen; de VGC zou dit alleen moeten aanbieden.

Vergelijkingstabel van alle effecten

Doelgroep en betrokken partijen	Baten	Kosten
Provincies	Geen	Geen
Vlaamse overheid, WVG	Geen	Geen
Lokale besturen	Geen	⊖⊖
Burger	Geen	⊖⊖
Welzijns- en zorgorganisaties en hulpverleners	Geen	⊖⊖

4.3 Optie 2

Directe effecten voor de doelgroepen

- Provincies: De provincies voeren inzake welzijn, volksgezondheid en gezin vanaf 1 januari 2014 de volgende taken uit:
 - het opstellen en onderhouden van de sociale kaart;
 - het ondersteunen van de Vlaamse overheid, de lokale besturen en particuliere actoren inzake sociale planning;
 - het stimuleren en ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector;
 - het voeren van een impulsbeleid overeenkomstig de bepalingen van de bestuursakkoorden.

Daarnaast zijn de provincies gemachtigd om hun betrokkenheid in – of ondersteuning van – de initiatieven, opgenomen in bijlage bij het decreet, verder te zetten.
- Vlaamse overheid, beleidsdomein WVG: de provincies ondersteunen de Vlaamse overheid door het uitvoeren van de taken, zoals bepaald in het voorontwerp van decreet:
 - Sociale planning: De provincies detecteren de leemten in het aanbod aan welzijns- en gezondheidsvoorzieningen binnen hun werkgebied en bezorgen deze informatie, en alle andere informatie die nuttig kan zijn voor de opmaak van de Vlaamse programmatie in de diverse welzijns- en gezondheidssectoren, aan de Vlaamse Regering.
 - Impulsbeleid: dit kan een hefboom zijn voor het Vlaamse beleid in de provincie.
- De lokale besturen: de provincies ondersteunen de lokale besturen door het uitvoeren van de taken, zoals bepaald in het voorontwerp van decreet:
 - Opstellen van de sociale kaart: de sociale kaart is een nuttig instrument voor meerdere doelgroepen. Lokale besturen kunnen onmiddellijk een overzicht krijgen van de welzijns- en gezondheidsactoren die gevestigd zijn of actief zijn in een

- bepaalde gemeente. De gemeenten kunnen hun eigen website verrijken met gegevens die rechtstreeks uit de interprovinciale sociale kaart gehaald worden.
- Ter beschikking stellen van de sociale kaart op internet: De provincies moeten de sociale kaart op een toegankelijke manier openstellen naar het publiek via een website op het internet. Op deze manier zijn de gegevensfiches in de databank van de sociale kaart permanent consulteerbaar voor cliënten, hulpverleners, organisaties en lokale besturen.
 - Sociale planning: de provincies ondersteunen de lokale besturen, indien deze dat vragen, inzake sociale planning; de provincies zorgen zowel voor een gegevensmatige als een methodologische ondersteuning. In samenwerking met en complementair aan andere bronnen en dataleveranciers, bieden ze gegevensmatige ondersteuning bij de beleidsplanning van lokale besturen. De provincies bezorgen hiertoe gegevens, analyses, doelgroepverslagen en onderzoeken, generiek en op maat, op vraag van lokale besturen, waardoor deze een gericht lokaal beleid kunnen voeren. Naast de gegevensmatige ondersteuning bieden de provincies ook methodologische en inhoudelijke ondersteuning aan lokale besturen – indien deze hierom vragen - over de gegevens, analyses en onderzoeken die ze op basis van de sociale kaart ter beschikking stellen.
 - Netwerkvorming: De provincies zijn bevoegd voor het stimuleren en ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector; de lokale besturen en andere belanghebbende instanties en organisaties kunnen bij deze netwerkvorming betrokken worden.
 - Impulsbeleid: De provincies kunnen impulsinitiatieven nemen op het vlak van gezondheidsbeleid en het beleid inzake bijstand aan personen. Dit stelt de provincies in staat bestaande en nieuwe verbanden van intergemeentelijke samenwerking op hun vraag te ondersteunen.
- Burger: de provincies ondersteunen de burgers/cliënten door het uitvoeren van de taken, zoals bepaald in het voorontwerp van decreet:
- Opstellen en ter beschikking stellen van de sociale kaart: Cliënten kunnen snel en gericht zoeken bij welke organisatie ze dicht bij hun woonplaats terecht kunnen met hun hulpvraag. Voor cliënten biedt de sociale kaart een toegangsweg naar de hulpverlening.
 - Netwerkvorming: burgers nemen deel aan participatieve netwerken, die door de provincie ondersteund worden. Een belangrijk oogpunt hierbij is de participatie van verschillende voor het netwerk relevante doelgroepen: senioren, personen met een handicap, mensen in armoede, jongeren, enz...

Burgers moeten niet langer èn naar de Vlaamse overheid èn naar de provincie toestappen voor ondersteuning van exact dezelfde nood. Het is duidelijk/transparant waarvoor elk bestuursniveau verantwoordelijk is.

- Welzijns- en zorgorganisaties/hulpverleners: de provincies ondersteunen welzijns- en zorgorganisaties en hulpverleners door het uitvoeren van de taken, zoals bepaald in het voorontwerp van decreet:
- Opstellen van de sociale kaart: de sociale kaart is een nuttig instrument voor meerdere doelgroepen. Hulpverleners kunnen op basis van de sociale kaart gericht doorverwijzen.
 - Ter beschikking stellen van de sociale kaart op internet: De provincies moeten de sociale kaart op een toegankelijke manier openstellen naar het publiek via een website op het internet. Op deze manier zijn de gegevensfiches in de databank van de sociale kaart permanent consulteerbaar voor cliënten, hulpverleners, organisaties en lokale besturen.
 - Sociale planning: Net zoals bij de lokale besturen zorgen de provincies voor een gegevensmatige en methodologische ondersteuning van deze actoren, indien zij erom vragen. Deze ondersteuning stelt gezondheids- en welzijnsactoren in staat om een weloverwogen beleid te voeren. Woonzorgcentra kunnen bijvoorbeeld een

beroep doen op de gegevensmatige ondersteuning vanuit de provincie bij het opstellen van hun zorgstrategisch plan.

- Netwerkvorming: De provincies creëren en stimuleren overleg en samenwerking tussen alle relevante sectoren en actoren op het gebied van welzijn en gezondheid. Het gaat zowel over overleg en samenwerking binnen eenzelfde sector of deelsector, maar ook intersectoraal of met belendende domeinen zoals onderwijs, tewerkstelling, huisvesting, justitie, enz... Ze ontwikkelen samenwerkingsmodellen en lossen organisatorische hinderpalen van overleg en samenwerking op.
- Impulsbeleid: De provincies kunnen een impulsbeleid voeren, voor zover dat kadert binnen de lijnen die bepaald worden in het bestuursakkoord dat wordt afgesloten tussen de Vlaamse regering en elke provincie. De provincies kunnen impulsinitiatieven nemen op het vlak van gezondheidsbeleid en het beleid inzake bijstand aan personen. Dit stelt de provincies in staat:
 - een antwoord te bieden op nieuwe noden, die via de sociale planning worden gedetecteerd. Het provinciale impulsbeleid zet aan tot of is het resultaat van (bovenlokale) intersectorale samenwerking en overleg.
 - een hefboom te zijn voor de uitvoering van het Vlaamse beleid in de provincie, zodat het Vlaamse beleid (sneller) kan worden gerealiseerd. De provincies kunnen hiervoor tijdelijke impulsinitiatieven nemen.
 - participatieve projecten te ondersteunen.
 - bestaande en nieuwe verbanden van intergemeentelijke samenwerking op hun vraag te ondersteunen.

Welzijns- en zorgorganisaties moeten niet langer èn naar de Vlaamse overheid èn naar de provincie toestappen voor de subsidiëring of ondersteuning van exact dezelfde opdracht/taak. Het is duidelijk/transparant waarvoor elk bestuursniveau verantwoordelijk is.

De vergelijking met de nuloptie is eenvoudig te maken: bovenstaande lijst van dienstverlening zou wegvallen indien de Vlaamse overheid voorliggend voorontwerp van decreet niet zou indienen.

Indirecte effecten

- Provincies en de Vlaamse overheid: een efficiënte, effectieve, transparante verdeling van de bevoegdheden inzake welzijn, volksgezondheid en gezin tussen de Vlaamse overheid en de provincies, gericht op de beste dienstverlening naar de burger toe.

Tegenover de huidige situatie, de open taakstelling, betekent dit een vernauwing van de provinciale bevoegdheden. De taken, bevoegdheid die ze niet meer kunnen uitoefenen vanaf 1 januari 2014, worden overgenomen door de Vlaamse overheid. Zoals reeds vermeld in de "aanleiding", punt 2.1. van deze RIA, gaat het over de zogenaamde "aanvullende" subsidiëring of ondersteuning, waarvoor er reeds subsidieregelingen, regelgeving, acties, beleid op Vlaams niveau bestaat. Dit gaat gepaard met een financiële verevening, zoals beschreven in het Witboek van de Interne Staatshervorming; voor alle subsidies, ondersteuning, acties die worden overgenomen door de Vlaamse overheid komen ook de middelen die eraan gekoppeld zijn mee over.

De provincies dragen dus bevoegdheden inzake welzijn, volksgezondheid en gezin, over aan de Vlaamse overheid. De middelen die daaraan gekoppeld zijn, worden eveneens overgedragen naar de Vlaamse overheid. Voor Vlaanderen is dit dus een budgetneutrale operatie.

- Lokale besturen: een grotere bestuurskracht door de ondersteuning van de provincies en uiteindelijk: een betere dienstverlening van het lokale bestuur naar de burger toe.
- De burger:
 - weet duidelijker waarvoor hij/zij bij welke overheid moet aankloppen voor wat (inzake welzijn, volksgezondheid en gezin).

- krijgt een betere dienstverlening van het lokale bestuur.
 - Krijgt toegang tot een toegankelijk en verscheiden aanbod. Impulsbeleid kan een hefboom zijn voor het Vlaamse beleid, indien bvb een programmatiecijfer niet ingevuld raakt, kan de provincie impulsen nemen (binnen de klijtlijnen van het bestuursakkoord) om deze drempel(s) op te lossen.
- Effecten voor de federale overheid: geen
 - Brusseltoets:
 - De interne staatshervorming heeft enkel betrekking op de interne organisatie van de lokale besturen van het Vlaams Gewest. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is bevoegd voor de organisatie van de Brusselse lokale besturen. De taakverdeling Vlaamse Gemeenschap – VGC wordt besproken in de Task Force Brussel, de ambtelijke werkgroep die het kerntakendebat Vlaamse Gemeenschap – VGC voorbereidt.
 - De provincies kunnen ervoor opteren om een samenwerkingsovereenkomst te sluiten en de gegevens van de sociale kaart te ontsluiten via één website voor heel Vlaanderen. Indien ze ook de Vlaamse Gemeenschapscommissie hierbij betrekken, wordt het Vlaamse aanbod in Brussel-Hoofdstad zichtbaar via dezelfde website.

Vergelijking met de nuloptie: de provincies hebben in dit geval wel een takenpakket op te nemen inzake welzijn, volksgezondheid en gezin. De lokale besturen alsook de burgers zouden in het geval van de nuloptie niet kunnen rekenen op de provinciale ondersteuning zoals hier omschreven.

Optioneel: Verdelingseffecten

Lokale besturen: de ondersteuning van de provincies is allicht nog belangrijker voor de kleine en middelgrote lokale besturen dan voor de grote lokale besturen (Gent en Antwerpen).

Vergelijkingstabel van alle effecten

Doelgroep en betrokken partijen	Baten	Kosten
Provincies	😊	Geen
Vlaamse overheid, WVG	😊	Geen
Lokale besturen	😊😊	Geen
Burger	😊😊	Geen
Welzijns- en zorgorganisaties en hulpverleners	😊😊	Geen

4.4 Keuze en motivering van de optie

Optie 1, de nuloptie, heeft te veel nadelen. De provincies zouden geen enkele taak meer vervullen wat betreft welzijn, volksgezondheid en gezin. Dit is niet wenselijk:

- De ondersteuning aan de lokale besturen valt weg. De bestuurskracht van (zeker kleinere) lokale besturen zal dalen. De lokale besturen zullen bvb zelf moeten instaan voor het verzamelen, bestuderen, analyseren van gegevens tot beleidsinformatie. Ze zullen zelf moeten instaan voor het opstellen van nuttige omgevingsanalyses. Geen evidentie

aangezien de oorzaken van veel problemen gemeente-overschrijdend zijn. Ook dienstverlening inzake sociale kaart, netwerkvorming, enz... valt zomaar weg.

- De ondersteuning van welzijns- en zorgorganisaties valt weg. De provincies verstrekken ook aan hen beleidsnoodzakelijke informatie voor het voeren van hun beleid. Daarnaast is er ook de ondersteuning inzake netwerkvorming, de sociale kaart, impulsbeleid dat zou wegvallen. De dienstverlening op het terrein inzake welzijn, volksgezondheid en gezin zou hieronder enorm lijden en eventueel zelfs de deuren moeten sluiten. Het spreekt voor zich dat niemand daar beter van wordt, op de eerste plaats de burger met een bepaalde welzijns- of zorgnood niet.

Optie 2 is dan ook te verkiezen. Het is een uitgebalanceerd voorstel, gebaseerd op de principes van de interne staatshervorming. Het zwaartepunt van het beleid inzake welzijn, volksgezondheid en gezin ligt bij Vlaanderen en de gemeenten.

- Er is een duidelijke, transparante taakverdeling tussen de Vlaamse overheid en de provincies. Er is niet langer een aanvullende subsidiëring of ondersteuning van eenzelfde nood, taak, opdracht door Vlaanderen en de provincies. Dit zorgt voor een efficiëntere en effectievere werking van de overheden en duidelijk aanspreekbare verantwoordelijken.
- De gemeenten worden versterkt in het voeren van hun beleid. Ze kunnen rekenen op de ondersteuning van de provincie voor wat betreft de sociale kaart, sociale planning (indien de gemeenten erom vragen), netwerkvorming en impulsbeleid.
- De provincies kunnen een impulsbeleid voeren, binnen de klijntlijnen die aangegeven zijn in een bestuursakkoord, gesloten tussen de provincies en de Vlaamse overheid; op deze manier ondersteunen ze het beleid van de Vlaamse overheid. Daarnaast hebben de provincies ook de vinger aan de pols van het welzijns- en gezondheidsbeleid op het terrein. Via hun sociale planning detecteren ze de leemten op het terrein en communiceren ze deze aan de Vlaamse overheid.

Ze zijn niet langer bevoegd voor alle andere taken, bevoegdheden inzake welzijn, volksgezondheid en gezin, die niet opgenomen zijn in het voorliggend voorontwerp van decreet.

- De welzijns- en zorgorganisaties en hulpverleners worden tevens ondersteund door de provincies: ze werken met de gegevens van de sociale kaart, kunnen rekenen op de provincies voor ondersteuning inzake sociale planning voor het voeren van een goed beleid, worden ondersteund in de netwerken die het welzijns- en zorgterrein organiseert en kunnen rekenen op ondersteuning via het impulsbeleid van de provincies.
- De welzijns- en zorgorganisaties moeten niet langer aankloppen bij Vlaanderen en de provincies voor de ondersteuning, subsidiëring van eenzelfde opdracht of taak.
- Deze optie is tevens de beste keuze voor een optimale dienstverlening naar de burger toe. Deze kan immers rekenen op een slagkrachtig bestuur van de Vlaamse overheid en de lokale besturen, hierin ondersteund door de provincies.

5 Uitwerking, uitvoering en monitoring

5.1 Juridisch-technische uitwerking

In het voorliggend voorontwerp van decreet wordt de bevoegdheid van de provincies bepaald in de aangelegenheden vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen.

Aan de provincies worden volgende bevoegdheden toegekend:

- Het opstellen en ter beschikking stellen van de sociale kaart;
- Het opnemen van een ondersteunende rol inzake sociale planning;
- Het ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector;
- Het voeren van een impulsbeleid binnen de klijntlijnen aangegeven in de bestuursakkoorden, die afgesloten worden tussen Vlaanderen en de provincies.

Daarnaast kunnen de provincies hun betrokkenheid in of ondersteuning van een beperkte lijst instellingen, opgenomen in bijlage bij het decreet, verder zetten.

Het decreet treedt in werking op 1 januari 2014. Op die datum treedt ook het gewijzigde Provinciedecreet in werking.

Er zijn geen overgangsbepalingen voorzien in het decreet.

In de directe zin heeft dit decreet geen gevolgen voor bestaande regelgeving. Indirect, in het licht van de overname van middelen en van hoe de Vlaamse overheid die zal inzetten, worden er mogelijk wel aanpassingen aangebracht aan bestaande regelgeving.

Er worden geen nieuwe uitvoeringsbesluiten geschreven bij dit decreet.

5.2 Uitvoering en administratieve lasten

Uitvoering

De provincies hadden tot nu een open taakstelling. De provincies voeren dan ook een beleid in alle sectoren van welzijn, volksgezondheid en gezin. Dit voorontwerp van decreet kent, gebaseerd op het gewijzigde artikel 2 van het Provinciedecreet, de bevoegdheden toe aan de provincies, die ze vanaf 1 januari 2014 nog kunnen uitoefenen inzake welzijn, volksgezondheid en gezin. Vergeleken met de huidige situatie, de open taakstelling van de provincies, houdt dit decreet een vernauwing in van de bevoegdheden van de provincies. Dit, ten gevolge van de beslissingen die genomen zijn in het kader van de interne staatshervorming en verwoord zijn in het Vlaams Regeerakkoord en het Witboek van de Interne Staatshervorming. Aangezien het gaat om een vernauwing van de bevoegdheden die de provincies momenteel hadden inzake welzijn, volksgezondheid en gezin, is het uitvoeren van deze in het decreet toegekende bevoegdheden voor de provincies geen probleem. Ze vullen deze namelijk nu al in.

Personeel en budget

Het voorontwerp van decreet heeft in de directe zin geen gevolgen voor provinciaal of Vlaams personeel; de in het decreet toegekende bevoegdheden oefenen de provincies immers nu al uit.

De aanvullende subsidiëring en ondersteuning die wordt overgenomen door de Vlaamse overheid, wordt opgenomen in Vlaamse regelgeving en subsidiëring. Hiervoor is geen extra personeel nodig op vlak van de Vlaamse overheid. Er wordt dan ook geen provinciaal personeel overgenomen om deze taken te vervullen.

Het voorliggend voorontwerp van decreet heeft in de directe zin geen budgettaire gevolgen. De provincies oefenen nu al de bevoegdheden uit die hen in dit decreet worden toegekend. De provincies krijgen hiervoor dus geen extra financiële middelen.

Het voorliggend voorontwerp van decreet heeft in de indirecte zin wel budgettaire gevolgen. Samen met de aanvullende subsidiëring die wordt overgenomen van de provincies, komen ook de budgetten die er tegenover staan, mee over. De provincies verliezen bevoegdheden inzake welzijn, volksgezondheid en gezin; ze verliezen dus ook de middelen die er tegenover staan. Voor de Vlaamse overheid geldt het tegenovergestelde. In feite is het op zuiver financieel vlak (los van de efficiëntie- en transparantiewinsten) een “vestzak-broekzak-operatie”.

Voor Vlaanderen is deze operatie budgetneutraal.

Administratieve lasten

Het voorontwerp van decreet heeft in de directe zin (de toekenning van de provinciale bevoegdheden in het decreet) geen invloed op de administratieve lasten van de provincies en de Vlaamse overheid. In de indirecte zin, door de overname van de aanvullende subsidiëring, moeten de provincies zich niet langer bezig houden met de subsidiereglementen en uitbetalen van de subsidies in kwestie.

Voor Vlaanderen brengt de overname van de aanvullende subsidiëring of ondersteuning geen extra lasten met zich mee; de subsidies/ondersteuning die worden overgenomen, worden opgenomen in bestaande regelgeving en subsidiëring.

Dit decreet betekent mogelijk een administratieve lastenverlaging voor sommige welzijns- en zorgvoorzieningen, aangezien zij zich niet langer tot en de Vlaamse Gemeenschap en de provincies moeten richten voor de subsidiëring van eenzelfde opdracht. Deze lastenverlaging is echter moeilijk in te schatten, aangezien het gaat over het hele werkveld welzijn, volksgezondheid en gezin.

Communicatie

We hebben deze nieuwe regelgeving tussentijds meermaals afgestemd met de VVP, de provinciale administraties welzijn, volksgezondheid en gezin en de verantwoordelijke députés. Zij zijn reeds goed op de hoogte van de huidige evoluties. Ook de VVSG is betrokken in het proces. Communicatie van deze nieuwe regelgeving kan gebeuren via de geëigende kanalen: Belgisch Staatsblad, VVP, VVSG, de communicatie van departement Bestuurszaken, het blad Weliswaar (dat naar alle welzijns- en zorgorganisaties wordt gestuurd) van het Departement WVG, enz...

5.3 Handhaving

Er worden geen sancties voorzien.

In het voorliggend voorontwerp van decreet gaat het om de bevoegdheden die de provincies toegekend krijgen inzake persoonsgebonden en gezondheidsaangelegenheden. Ze kunnen deze bevoegdheden invullen en uitvoeren zoals zij dat zelf willen.

Wat het impulsbeleid betreft, kunnen de provincies een impulsbeleid voeren, overeenkomstig de bepalingen van de bestuursakkoorden die worden afgesloten tussen de Vlaamse overheid en elke provincie. Deze bestuursakkoorden worden om de 6 jaar afgesloten; de lengte van een lokale legislatuur. Na drie jaar kunnen deze bestuursakkoorden worden herzien.

5.4 Evaluatie

Elke regelgeving, alsook deze, wordt regelmatig geëvalueerd. De praktijk, de bevindingen van het werkveld welzijn, volksgezondheid en gezin, zal uitwijzen of de regelgeving op sommige punten moet gewijzigd worden of niet.

6 Consultatie

Groenboek en Witboek van de Interne Staatshervorming

Het huidige voorontwerp van decreet is opgesteld ten gevolge van de wijziging van artikel 2 van het Provinciedecreet.

Het Provinciedecreet is gewijzigd ten gevolge van de beslissing van de Vlaamse Regering om een interne staatshervorming door te voeren. Deze beslissing is verwoord in het Vlaams Regeerakkoord en uitgewerkt in het Witboek van de Interne Staatshervorming.

Het Witboek van de Interne Staatshervorming waarin de hele interne staatshervorming is uitgeschreven en opgedeeld in verschillende doorbraken, is er niet zomaar gekomen. Er werd eerst een Groenboek van de Interne Staatshervorming opgesteld, waarin de principes van de interne staatshervorming werden opgenomen. Het Groenboek werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 23 juli 2010. Aan deze goedkeuring ging een uitgebreide consultatieronde vooraf bij de gemeenten, provincies en de Vlaamse administratie. Naast een knelpuntenanalyse en visie, bevatte het Groenboek eveneens een reeks van concrete doorbraken in de verschillende beleidsdomeinen.

Dit Groenboek maakte vervolgens het voorwerp uit van een uitgebreide overleg- en adviesronde. De Vlaamse regering ontving een groot aantal adviezen, zowel van de gemeenten, provincies als van het maatschappelijk middenveld en strategische adviesraden. Ook het Vlaams Parlement speelde hierin een belangrijke rol, met name door een reeks van hoorzittingen en gedachtewisselingen over het Groenboek. Gelet op de complexiteit van de hervorming hoeft het niet te verbazen dat het Groenboek een breed maatschappelijk debat teweegbracht. In dat opzicht heeft het Groenboek zijn doelstelling alvast bereikt. De eensgezindheid over de knelpuntenanalyse en visie in het Groenboek bevestigde de brede gedragenheid van deze interne staatshervorming.

Het Witboek houdt rekening met heel wat van de adviezen die de Vlaamse regering mocht ontvangen. Principes zijn verder verfijnd, inhoudelijke doorbraken werden aangevuld en bijgestuurd, de opbouw werd herbekeken.

Huidig voorontwerp van decreet

Voorliggend voorontwerp van decreet is gebaseerd op de principes van de interne staatshervorming. Aangezien deze principes reeds zeer ruim geconsulteerd zijn, dienden we deze niet nogmaals te bevragen bij het ruime middenveld.

Om de details, uitwerking van het voorliggend decreet te bespreken, vond nog herhaaldelijk overleg plaats met de VVSG, VVP, de administraties welzijn, volksgezondheid en gezin van de vijf provincies, de agentschappen van het beleidsdomein welzijn, volksgezondheid en gezin, kabinet welzijn, volksgezondheid en gezin, kabinet bestuurszaken en de deputés welzijn, volksgezondheid en gezin van de vijf provincies.

Tussenin werden op ambtelijk niveau (Vlaamse overheid) herhaaldelijk de violen gelijk gestemd tijdens de ambtelijke werkgroepen betreffende de interne staatshervorming; deze werkgroepen werden geleid door het Departement Bestuurszaken; alle betrokken beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid werden hierop uitgenodigd.

Er werd een conceptnota opgesteld met betrekking tot het voorliggend voorontwerp van decreet. In die conceptnota werden de verschillende bevoegdheden die aan de provincies in dit decreet worden toegekend, toegelicht. De keuzes om die bevoegdheden aan de provincies toe te kennen, werden verantwoord. Die verantwoording is tevens uitgebreid opgenomen in deze RIA. De conceptnota werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 3 februari 2012.

7 Overige informatie voor de Inspectie van Financiën

Het voorontwerp van decreet heeft in de directe zin geen gevolgen voor provinciaal of Vlaams personeel; de in het decreet toegekende bevoegdheden oefenen de provincies immers nu al uit.

De aanvullende subsidiëring en ondersteuning die wordt overgenomen door de Vlaamse overheid, wordt opgenomen in bestaande regelgeving en subsidiëring. Hiervoor is geen extra personeel nodig op vlak van de Vlaamse overheid. Er wordt dan ook geen provinciaal personeel overgenomen om deze taken te vervullen.

Het voorliggend voorontwerp van decreet heeft in de directe zin geen budgettaire gevolgen. De provincies oefenen nu al de bevoegdheden uit die hen in dit decreet worden toegekend. De provincies krijgen hiervoor dus geen extra financiële middelen.

Het voorliggend voorontwerp van decreet heeft in de indirecte zin wel budgettaire gevolgen. Samen met de aanvullende subsidiëring die wordt overgenomen van de provincies, komen ook de budgetten die er tegenover staan, mee over. De provincies verliezen bevoegdheden inzake welzijn, volksgezondheid en gezin; ze verliezen dus ook de middelen die er tegenover staan. Voor de Vlaamse overheid geldt het tegenovergestelde. In feite is het op zuiver financieel vlak (los van de efficiëntie- en transparantiewinsten) een “vestzak-broekzak-operatie”.

Voor Vlaanderen is deze operatie budgetneutraal.

8 Samenvatting

De drie Vlaamse bestuursniveaus - de Vlaamse overheid, de provincies en de gemeenten – hebben al jaren een open taakstelling. Bijgevolg hebben ze elk initiatieven genomen in tal van beleidsdomeinen, waaronder Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Dit heeft een bestuurlijke vertroebeling met zich meegebracht: het is voor de burger onduidelijk welk bestuursniveau waarvoor verantwoordelijk is.

De Vlaamse overheid wil deze bestuurlijke vertroebeling aanpakken en de werking van de overheid transparanter, efficiënter en effectiever maken. Het Regeerakkoord spreekt van een “slagkrachtige overheid”. Eén van de stappen om tot een slagkrachtige overheid te komen, is het doorvoeren van een interne staatshervorming.

De visie van de Vlaamse overheid omtrent de interne staatshervorming is verder beschreven in het “Witboek van de Interne Staatshervorming”. Vlaanderen beoogt een efficiëntere en effectievere werking van de overheid door het vastleggen van homogene bevoegdheidspakketten per bestuurslaag. Het subsidiariteitsprincipe is hierbij het uitgangspunt. De klemtoon in de Vlaamse bestuurlijke organisatie komt te liggen bij de gemeenten enerzijds en de Vlaamse overheid anderzijds. De provincies bevinden zich als intermediair niveau tussen de gemeenten en de Vlaamse overheid.

Om tegemoet te komen aan de in het Witboek afgesproken principes werd het provinciedecreet gewijzigd; de provinciale taakstelling werd in artikel 2 van het provinciedecreet ingeperkt. De provincies zullen op het vlak van niet-grondgebonden aangelegenheden, zoals opgesomd in de artikelen 4 en 5 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen, slechts bevoegdheden kunnen uitoefenen indien en zo ver hen deze door of krachtens de wet of het decreet worden toegekend. De decreetgever kan voorzien dat de Vlaamse overheid en de provincies over de invulling van deze bevoegdheden afspraken maken in een bestuursakkoord.

Huidig voorontwerp van decreet is een gevolg van de wijziging van het Provinciedecreet. In dit voorontwerp van decreet worden de bevoegdheden inzake welzijn, volksgezondheid en gezin opgenomen die de provincies vanaf 1 januari 2014 nog zullen uitvoeren. Het betreft een vernauwing van de provinciale bevoegdheden, in vergelijking met de huidige open taakstelling.

Twee opties werden overwogen: de nuloptie waardoor de provincies vanaf 1 januari 2014 geen enkele bevoegdheid meer zouden uitoefenen inzake welzijn, volksgezondheid en gezin en een tweede optie, zijnde het nemen van een regelgevend initiatief, waarin de bevoegdheden van de provincies inzake welzijn, volksgezondheid en gezin worden opgenomen. Aan deze tweede optie is een overname van de provinciale, aanvullende subsidies, door de Vlaamse overheid gekoppeld.

We hebben gekozen voor de tweede optie. Met deze optie respecteren we – meer nog, geven we uitvoering aan – de principes van de interne staatshervorming. Door de bevoegdheden, opgenomen in dit voorontwerp van decreet, aan de provincies toe te kennen, versterken we de bestuurskracht van de gemeenten en ondersteunen we het beleid van de Vlaamse overheid. Aangezien aan deze optie een overname van aanvullende subsidiëring door de Vlaamse overheid gekoppeld is, zorgt deze optie voor meer transparantie, duidelijke verantwoordelijken, een duidelijke afbakening van de taken van de provincie inzake welzijn, volksgezondheid en gezin en voor efficiënter en effectiever werkende overheden.

9 Contactinformatie

Isabelle Van Vreckem

Beleidscoördinator

Departement Welzijn,
Volksgezondheid & Gezin
Samen bouwen aan beleid en zorg

Beleidsontwikkeling

Tel. 02 553 31 46

Fax 02 553 31 40

isabelle.vanvreckem@wvg.vlaanderen.be

Koning Albert II-laan 35 bus 30

1030 Brussel

www.vlaanderen.be/welzijnengezondheid